
BUDGET 2022 OCH EKONOMISK PLAN 2023 -2024

Innehåll

Sammanfattning	3
Vår gemensamma vision	4
Verksamhetens mål	5
Regionstyrelsen	10
Ekonomisk utveckling och planeringsförutsättningar	10
Hälso- och sjukvårdsnämnden	15
Hållbarhetsnämnden	26
Kultur- och kompetensnämnden	29
Regionens övriga verksamhet	31
Ekonomi	32
Investeringar	34

Sammanfattning

Regionen befinner sig i en komplex situation med ett gott ekonomisk resultat, ett stort behov av satsningar men också ett skriande behov av att få ordning på ekonomin en gång för alla. Det goda ekonomiska resultatet beror på rekordstora statsbidrag medan de strukturella underskotten kvarstår. En långsiktig och övergripande plan kommer att tas fram av regionstyrelsen tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden för att en gång för alla komma till rätta med den ekonomiska situationen. Medarbetarna är vår största tillgång. Trots ett skriande behov av vårdpersonal är den största delen av nyanställningar administrativ personal, en genomlysning av administrationen kommer därför att ske i samtliga verksamheter för att undersöka om möjligheter till effektivisering finns.

Många väntade på vård redan innan pandemin och idag är köerna rekordlånga vilket innebär ett stort lidande och i värsta fall att liv inte går att rädda. Det är oacceptabelt. Den vård Region Gävleborg inte kan tillhandahålla i tid, men som någon annan har möjlighet att erbjuda ska dessa också få möjlighet att utföra. För att fler ska få vård snabbt ska vård upphandlas i syfte att hantera vårdskulden och erbjuda fler vård i tid.

Vidare är vi i ett läge där nästan varannan sjukskrivning beror på psykisk ohälsa, detta innebär enorma samhällsekonomiska förluster för samhället och ett stort lidande för individen. De olika psykiatriska instanserna behöver få resurser och möjlighet att stärka och bygga mer välfungerande vårdkedjor. Ett helhetsgrepp tas över psykiatris alla delar från de psykosociala teamen till slutenvården. För att möjliggöra detta satsar vi ekonomiska medel på psykiatrin.

Vi satsar också över 100 miljoner extra för att stärka upp den länge underfinansierade primärvården. Hälsocentralerna står för den goda och nära vården och är ofta patienternas första möte med vården. Genom att fånga upp patienterna tidigt och erbjuda nödvändig behandling undviker vi att sjukdomsloppen förvärras och sparar mycket lidande för patienten. Sammanlagt satsar vi nästan 500 miljoner extra på hälso-och sjukvården utöver uppräknig.

Kollektivtrafikens situation skiljer sig från sjukvården då intäktsbortfallet inte kompenseras lika generöst av staten. För att öka kollektivtrafikens tillgänglighet och attraktivitet för att få tillbaka resenärerna kommer kombibiljetter att införas, det går då att boka entré till olika turistattraktioner och resa till och från med kollektivtrafik på samma biljett. Tidtabeller kommer också att sättas upp på samtliga busskurer i länet vilket ökar tillgängligheten.

Trots utmaningarna vi ser idag och framåt är vi övertygade om att dessa går att komma tillrätta med genom att identifiera problemen och arbeta lösningsfokuserat. Vi är hoppfulla och tror på en ljusare framtid för Gävleborg.

Vår gemensamma vision

Gävleborg är ett fantastiskt län med goda förutsättningar där allt fler människor väljer att leva och verka. Invånarna har stimulerande arbeten och en meningsfull fritid, här finns någonting för ung som gammal.

Region Gävleborg är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna har stort inflytande över sitt arbete och där varje medarbetares unika kompetens tas tillvara. Flexibiliteten och möjligheten till vidareutveckling är stor. Många söker sig hit och stannar sedan kvar. Den goda arbetsmiljön möjliggör för medarbetarna att bedriva en sjukvård i världsklass som sätter patienten i centrum.

Sjukvården i Gävleborg sätter patienten och dennes behov i centrum och patienterna är trygga i att de får den vård som behövs när de behöver den. Vi tror på att människor själva ska få bestämma över de val som berör dem och därför är valfriheten att själv avgöra var man söker vård en självklarhet. Invånarna känner tillit och trygghet till vården och vi har en god tillgänglighet i hela länet till våra verksamheter.

Med ett starkt näringsliv blomstrar Gävleborg och vi skapar en stark arbetsmarknad i balans där invånarna har ett meningsfullt arbete att gå till. Befintliga verksamheter ges utrymme att växa och nya företag vill etablera sig här.

Gävleborg har också infrastrukturen för att gods och människor ska kunna fraktas på valfritt sätt. Vägarna håller en god standard och järnvägs- och busstrafiken är punktlig och pålitlig. Gävle Hamn bidrar positivt till logistikflödet. Även den digitala infrastrukturen är god och ligger i framkant gentemot resten av Sverige.

Verksamhetens mål

Region Gävleborg är en stor organisation med ett viktigt uppdrag gentemot invånarna i Gävleborg. För att säkerställa att regionen och dess nämnder förvaltar sitt uppdrag på bästa sätt och ständigt arbetar för att leverera välfärdsuppdraget krävs mål för att följa upp verksamheten. Med mål och tydliga indikatorer blir det lätt att följa upp vad som hanteras bra och var utrymme finns för förbättringar. Det är också ett sätt att tydliggöra vad vi arbetar mot och skapar en gemensam samsyn kring vad det är som ska genomföras. Mål för verksamheten underlättar också i prioriteringen. Utan uppföljning eller tydliga mål riskerar uppdraget att bli otydligt och organisationens arbete spretigt.

Medarbetare

Medarbetarna är regionens viktigaste resurs. För att kunna bedriva en bra verksamhet med absolut högsta kvalité krävs att våra befintliga och nya medarbetare trivs och väljer att stanna kvar. Därför behöver regionen följa upp sitt arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Region Gävleborgs mål är att vara en attraktiv arbetsgivare som har god tillgång till medarbetare och där arbetsmiljön är god.

Målen följs upp genom följande indikatorer:

- Sjukfrånvaron ska sjunka.
- Personalomsättningen ska minska.
- Medarbetarenkätens HME-index ska öka.

Sjukvården - kvalité och tillgänglighet

Sjukvården ska alltid utgå från patienten och dennes behov. Målet är en hälso- och sjukvård som kännetecknas av allra högsta kvalitet och god tillgänglighet. Vården ska vara trygg, jämlik och säker.

Målen följs upp genom följande indikatorer:

- Tillgängligheten ska vara god och vårdgarantin ska uppfyllas.
- Antalet vårdskador ska minska.
- Vårdrelaterade infektioner ska minska.
- Antalet överbeläggningar ska minska.

Regional tillväxt – arbetslöshet och näringslivsranking

Länets utveckling och tillväxt bygger på att vi har företag som etablerar sig här och att de som redan finns ges möjlighet att växa. Därför ska Svenskt Näringslivs företagsranking följas upp för våra kommuner.

Med företag som utvecklas i länet och med länsinvånare som har en utbildning som matchar behoven så sjunker arbetslösheten. Arbetslöshet och sysselsättning ska följas upp där målet är att arbetslösheten ska minska och sysselsättningsgraden ska öka.

Vårt mål är att genom god samverkan och dialog med regionala företag och näringsidkare tillika bra tillgång till infrastruktur och IT öka tillväxten och minska arbetslösheten.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Arbetslösheten ska minska.
- Medelplaceringen för länets kommuner i Svenskt näringslivs företagarranking ska förbättras.
- Befolkningsmängden ska fortsätta öka.
- Antalet nystartade företag ska öka.

Kollektivtrafik

En effektiv och pålitlig kollektivtrafik är en förutsättning för att hela länet ska leva och underlättar för både studie- och arbetspendling. Kollektivtrafiken utgör tillsammans med god infrastruktur betydelsefulla delar i skapandet av en dynamisk region.

Vårt mål är en samordnad och väl fungerande kollektivtrafik i Gävleborgs län.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Kundnöjdheten i kollektivtrafiken ska öka.
- Marknadsandel kollektivtrafik ska öka.

Utbildning

För att klara av kompetensförsörjningen för länets arbetsgivare krävs att utbildningsnivån ökar och att fler klarar av grundskolan och gymnasieskolan. Våra folkhögskolor har en viktig uppgift för att uppfylla de målen.

Vårt mål är att höja länets utbildningsnivå genom att öka andelen behöriga till högre studier och på lång sikt även andelen högutbildade.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasiet ska öka.
- Invånare med eftergymnasial utbildning ska öka.
- Andelen som söker vidare från våra folkhögskolor till vidare studier och arbete ska öka.

Kultur

Kultur är en viktig del i länets attraktionskraft och tillväxt. För att människor ska välja att flytta hit och bo kvar krävs ett rikt kulturutbud. Att få tidiga kulturupplevelser för våra barn och ungdomar är viktigt och där har regionen och dess kulturinstitutioner en viktig uppgift.

Målsättningen är ett rikt och mångfacetterat kulturliv för alla som skapar attraktionskraft för länet.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- Utbudet av kultur ska öka.
- Antalet besökare i världsarvet och på muséer ska öka.

Ekonomi

Över tid ska det ekonomiska resultatmålet vara 1,5 procent av nettokostnaden. Det innebär att vid sämre tider kan resultatet vara lägre medan det i högkonjunktur ska vara högre än 1,5 procent.

I och med regionens ekonomiska förutsättningar sätts resultatmålet till 1 procent för 2022 för att sedan höjas till 1,5 procent 2023-2024.

Målen följs upp genom följande indikatorer:

- Resultat av nettokostnad ska vara mer än 1% för 2022.
- Soliditeten ska vara mer än 35%.

Följande områden skall prioriteras under 2022:

En köfri vård

För att hantera vårdskulden som historiskt varit lång och byggts upp ännu mer under coronapandemin kommer den vård som går att upphandlas med målet att en gång för alla bli av med köerna och skapa en köfri vård.

Den goda och nära vården

Primärvården utvecklas och flyttar närmare medborgarna. Fokus ligger på kvalitet och tillgänglighet över hela länet. En mångfald av aktörer för att säkra reell valfrihet är viktigt. Patienter erbjuds alltid att träffa allmänläkare eller distriktsköterska fysiskt på plats under generösa öppettider.

Effektiv administration

De resurser som finns inom Region Gävleborg ska användas effektivt. En stor kostnad är personalkostnader som ökar mest inom den administrativa delen. En genomlysning av administrationen kommer att ske för att säkerställa att de resurser som finns används effektivt.

Infrastrukturen

Ett helhetsgrepp tas över infrastrukturen i Gävleborg och stärker vår konkurrenskraft. Såväl digital infrastruktur som väg och järnväg behöver hålla god standard för att möta dagen och framtidens behov. Gävleborg är ett stort län med långa avstånd där många reser för att ta sig till jobb eller utbildning.

Psykisk hälsa

Satsningar på den psykiska hälsan kommer att genomföras på alla plan, från det förebyggande arbetet till de psykosociala teamen och såväl barn- och ungdomspsykiatri till vuxenpsykiatri. Det psykiska ohälsan är en av vår tids största utmaningar, vi behöver ta ett helhetsgrepp kring frågan för att erbjuda våra medborgare rätt vård snabbt. Förebyggande arbete mellan kommunen och regionen prioriteras för att förhindra att människor faller mellan stolarna.

Samarbete med kommunerna

Ingen människa ska behöva falla mellan stolarna för att myndigheterna brister i sitt samarbete. Speciellt äldreomsorgen innebär många möten för individen med både kommunen och regionen, här krävs att berörda parter tar sitt ansvar och samarbetar för individens bästa. Regionens samverkan med kommunerna stärks därför inom en rad områden så att ingen bollar fram och tillbaka mellan olika instanser.

Vård i livets slutskede

Den palliativa vården i Gävleborg utvecklas genom att hospice inrättas som ett komplement för dem som inte vill eller kan tillbringa sina sista dagar på sjukhus eller i hemmet.

Medarbetare och arbetsmiljö

Satsningar på arbetsmiljö och kompetensutveckling genomförs för att rekrytera nya medarbetare och behålla våra befintliga medarbetare. Medarbetarna är vår viktigaste resurs, de ska vara stolta över att arbeta hos oss och trivas på jobbet.

Tillväxt

Nya företag och etablerade företag ges bättre förutsättningar genom satsningar på ett förbättrat företagsklimat. Region Gävleborgs mål är att placera sig högt upp i näringslivsrankningen.

Regionstyrelsen

Ekonomisk utveckling och planeringsförutsättningar

De ekonomiska uppräkningsarna görs utifrån föregående års budget och SKRs prognoser. Uppräkningen av hälso- och sjukvårdens ramar sker med LPIK och förväntad volymökning. Kollektivtrafiken räknas upp med motsvarande index och övriga verksamheter räknas upp med konsumentprisindex. Regionstyrelsens uppräkning är lägre vilket innebär att det krävs effektiviseringar i verksamheten.

Tabell 1 Planeringsförutsättningar

	BUDGET 2021	PROGNOS 2021	FÖRUTS. 2022	BUDGET 2022	PROGNOS 2023	PROGNOS 2024
SKATTESATS (KR)	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51	11,51
SKATTEINTÄKTER, UTJÄMNING OCH BIDRAG (%)	3,2	4,2	2,5	5,5	2,2	2,7
RESULTATMÅL (%)	0,8	9,7	2,0	1,0	1,5	1,5
NETTOKOSTNADSUTVECKLING (%)	4,0	7,0	-0,4	5,5	1,7	2,7
PRISUTVECKLING LPIK	2,4	2,3	2,1	2,3	2,3	1,6
PLANERINGSRAMAR, UPPRÄKNING (%)						
- REGIONSTYRELSEN	-0,5		4,8	2,0*1	1,5	1,5
- VARAV HÄLSOVAL	3,0		4,9	3,3*2	3,3*2	2,6*2
- HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMND	4,5		4,9	3,3*2	3,3*2	2,6*2
- KULTUR- OCH KOMPETENSNÄMND	2,5		2,1	2,5*4	2,2	2,4
- HÅLLBARHETSNÄMND	3,9		2,1	3,0*4	3,0	3,0
- ÖVRIGA NÄMNDER OCH VERKSAMHETER	3,0		2,5	2,5*4	2,2	2,4

*1 regionstyrelsen får lägre uppräkning än övrig verksamhet

*2 Sjukvården räknas upp med LPIK+1%, vilket är vedertaget för kostnadsökningar och volymökning

*3 Hållbarhetsnämnden räknas upp med 3,0%

*4 Övriga nämnder räknas upp med 2,5 vilket är lite högre än KPIF 2,1 1,8 2,0

Pandemin har fortsatt under 2021 och vi kan nu se början på slutet av pandemin. Den ekonomiska utvecklingen för regionerna har varit god under pandemin men har till stor del berott på stora satsningar från staten. Näringslivet har också klarat sig relativt bra under pandemin med de stimulansmedel som staten skjutit till. Nu när dessa avvecklas finns risken att problem uppstår hos företag om inte konjunkturen håller i sig.

I och med att sjukvården har haft fullt fokus på att hantera pandemins konsekvenser vad gäller sjukvård och nu även vaccinering under 2021 så har en större vårdskuld uppstått, d.v.s. att de synliga och osynliga köerna har vuxit. Detta påverkar de ekonomiska förutsättningarna för hälso- och sjukvården.

De ovanligt höga extra statsbidragen på över 1mdr 2020 och nästan 1mdr 2021 har gjort att regionen inte har behövt hantera de högre kostnaderna och lägre intäkterna som uppstått under pandemin. Detta i sin tur har gjort att fokus på insatser för att få ordning på ekonomin har uteblivit. De ekonomiska utmaningarna för regionen kvarstår därför och kommer att tas om hand i det kommande arbetet.

Skatteunderlagen har hållit i sig och fortsätter att öka kraftigt för landet 2022. Därefter dämpas utvecklingen något. Arbetslösheten fortsätter att vara hög och då framförallt långtidsarbetslösheten som riskerar att bita sig fast. Detta kommer påverka skatteintäkterna i slutet av planperioden och därefter.

Prognoserna visar på god ekonomisk utveckling samtidigt som osäkerheten är stor. Lyckas man inte hålla i högkonjunkturen och att konjunkturen vänder snabbt nedåt så kommer de ekonomiska utmaningarna att öka. Vi kan inte heller räkna med att staten fortsätter med de kraftiga tillskotten till sektorn under de kommande åren.

De ekonomiska problemen inom hälso- och sjukvården fortsätter vilket kommer bli tydligt nu när vi lämnar pandemin. De långsiktiga problem som funnits under en längre tid har inte åtgärdats och verksamheterna fortsätter att gå med kraftiga underskott. Därför ges regionstyrelsen i uppdrag att tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden arbeta fram en plan för att komma tillrätta med de ekonomiska problem som finns.

Kollektivtrafiken har haft det extra svårt under pandemin i och med stängda framdörrar och kraftigt minskade resandevolymer. När vi återigen ta kan betalt för resande så finns möjlighet att komma tillrätta med underskotten, det krävs dock att resandet ökar och närmar sig de volymer som fanns innan pandemin.

Ekonomiskt ansvar

Regionstyrelsen har det största och övergripande ekonomiska ansvaret i Region Gävleborg. Den tillitsbaserade styrningen är ibland bristfällig trots att kommunallagen är tydlig vad gäller Regionstyrelsens uppsiktsplikt gällande regionens nämnder och styrelser. Regionstyrelsen behöver ta ett större ansvar och säkerställa att speciellt hälso- och sjukvårdsnämnden tar sitt ansvar gällande en ekonomi i balans. Regionstyrelsen ska därför starta ett arbete tillsammans med nämnderna för att utveckla och förtydliga styrningsmodellen.

För att möta framtidens ekonomiska utmaningar när de rekordhöga statsbidragen slutar komma behöver vi säkerställa att regionens ekonomi är långsiktigt hållbar. Effektiviseringar

ska ske framför skattehöjning. Förslag på effektiviseringar i regionens verksamheter kommer presenteras.

Skattesatsen lämnas oförändrad och fastställs till 11,51 . För att säkerställa att organisationen utnyttjar sina lokaler på ett proportionerligt sätt kommer en lokalförsörjningsplan tas fram efter att en genomlysning av regionens behov av lokaler skett.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

1. Upprätta en plan för att tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden arbeta bort vårdskulden.
2. Ta fram en långsiktig plan för att få en ekonomi i balans.
3. Tillsammans med nämnderna utveckla och förtydliga styrningsmodellen.
4. Ta fram förslag på effektiviseringar i Region Gävleborgs verksamheter.
5. Genomlys organisationens behov av lokaler i syfte att ta fram en lokalförsörjningsplan.

Coronapandemin

När vi nu lämnar coronapandemins intensiva fas bakom oss tar vi med oss de lärdomar vi dragit från den in i utvecklingen av den framtida vården och hela organisationen. Under de extrema förhållanden som varit är det lätt att anta att misstag har begåtts men också att många nya arbetssätt som utvecklats varit otroligt framgångsrika.

Det finns flera aspekter i pandemiarbetet som är värt att ta fasta på och att lära inför framtiden av. Först ställde hela organisationen om i en aldrig tidigare skådad takt, sedan pressades den till bristningsgränsen och parallellt med det påbörjades den stora massvaccinationen av Gävleborgs befolkning.

Såväl medarbetare, invånare och ekonomi har påverkats av både fattade beslut och icke fattade beslut och kommer så att göra under en lång tid framåt. Ännu vet vi inte de långtgående konsekvenserna pandemin har på individer, samhälle eller organisation. En granskning av regionens hantering av pandemin ska därför utföras, detta av en oberoende instans för att säkerställa opartiskhet. Inte bara vårdens arbetssätt ska utvärderas utan här finns också lärdomar att dra utifrån regionens kommunikation med civilsamhället som medarbetarna. Även ledningsstrukturen i regionen har prövats, det är därför också nödvändigt att se över om beslut har fattats på rätt plats och i rätt tid. Vidare ska regionens krisberedskap såsom beredskapslager och beredskapsflygplatser utvärderas för att utröna i vilket fall de varit tillräckliga. Parallellt med pandemin påbörjades ombyggnaden av länets sjukhus, de lärdomar vi dragit i pandemin kommer att beaktas i arbetet med Framtidsbygget.

Under denna period intensifierades regionens samarbete med kommunerna och drogs många gånger till sin spets. Det går att konstatera redan nu att samarbetet har förändrats och utvecklats och att här finns mycket att ta fasta på inför framtidens samarbete. Extra

fokus ska ligga på samarbetet mellan kommunernas vård- och omsorgsboenden och regionen i utredningen med bakgrund i de höga dödstalen under pandemin.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

6. Tillsätta en utredning av regionens hantering av pandemins alla aspekter, denna ska bestå av oberoende och opartiska personer.

Strategi för sjukvården

Det behövs ett nytag och helhetsgrepp kring sjukvården i Region Gävleborg. Historiskt återkommande är verksamheter med stora ekonomiska underskott och långa vårdköer. Pandemin har ställt detta på sin spets i och med den framskjutna vården som under denna period varit nödvändig och de tillfälliga statsbidrag som har tillkommit från regeringen. Vårdköerna har växt medan ekonomin påverkats positivt på ett övergripande plan. De strukturella ekonomiska underskotten i verksamheten kvarstår alltså. Ett gediget, övergripande och långsiktigt arbete kring sjukvården kommer därför att genomföras. Hälso- och sjukvårdsnämnden har inte lyckats med att leverera en plan för att komma tillrätta med varken vårdskulden eller de ekonomiska underskotten. För att komma tillrätta med problemen måste först dessa identifieras, sedan behöver en långsiktig plan upprättas för hur Region Gävleborg ska klara av dagen och morgondagens utmaningar inom sjukvården. Regionstyrelsen har uppsiktsplikt gentemot andra nämnder och kan inte längre bortse från sitt ansvar. Därför kommer Regionstyrelsen tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden och verksamheterna ta fram en långsiktig strategi för sjukvården för att komma tillrätta med problemen och också börja arbetet med att skapa en sjukvård i världsklass.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

7. Tillsammans med Hälso- och sjukvårdsnämnden ta fram en långsiktig strategi för sjukvården.

Medarbetare

Inom Region Gävleborg behövs satsningar för att behålla och rekrytera medarbetare inom en rad olika kompetensområden. Därför ska Region Gävleborg i samarbete med forskning och utveckling utveckla arbetsmiljön och personalens förutsättningar i organisationens alla verksamheter.

Administration

Antalet anställda ökar i Region Gävleborg och när de ekonomiska förutsättningarna bli allt snävare är det nödvändigt att se över de stora utgiftsposterna. En av de största utgiftsposterna är personalkostnader. Den kategori som ökar mest är administrativ personal, därför kommer en genomlysning av Region Gävleborgs administration göras i samtliga verksamheter. Under genomlysningen kommer ett anställningsstopp att tillämpas för att säkerställa att de resurser som finns används mest effektivt. Det pågår även många projekt

och projektanställningar som rullar till synes utan översyn av Regionstyrelsen. Därför ska även en genomlysning av projekten genomföras.

Externa konsulter har historiskt lett till onödigt stora kostnader, detta trots att det inom Region Gävleborg finns en oerhört stor kompetensbank inom många olika yrkeskategorier. För att säkerställa att den kompetens som finns internt premieras och för att undvika onödiga kostnader ska regionen vara ytterst restriktiv gällande användningen av externa konsulter.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

8. Genomföra en genomlysning av Region Gävleborgs administration i samtliga verksamheter.
9. Under genomlysningen inrätta ett anställningsstopp inom den centrala administrationen.
10. Vara restriktiv i användningen av externa konsulter.
11. Genomlys Region Gävleborgs pågående interna projekt.

Regional utveckling

Region Gävleborg ska öka skatteintäkterna och säkra fler arbetstillfällen. Vi har som mål att placera oss i toppen för bästa företagsklimat så att våra företag stannar, expanderar och fler väljer att etablera sig här. Ett välmående näringsliv är en viktig parameter för att komma tillrätta med kompetensförsörjningen. För att hjälpa och stötta våra företag inrättas ett centralt företagarråd.

Regionstyrelsen kommer även att se över upphandlingsmodellerna och möjliggöra för lokala företag att vara med och lägga anbud i upphandlingar. Detta för att göra det möjligt för fler aktörer att vara med och lägga anbud vid upphandling.

Regionfullmäktige uppdrar till regionstyrelsen att:

12. Inrätta ett centralt företagarråd.
13. Se över upphandlingsmodellen för att möjliggöra för lokala aktörer att vara med och lägga anbud.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Upphandla för att korta vårdköerna

Parallellt med att den långsiktiga strategin för sjukvården arbetas fram och implementeras behöver också de långa köerna till vården hanteras akut. Vårdskulden, så väl den synliga som dold, har växt under coronapandemin och för varje individ som väntar på vård innebär det ett personligt lidande.

Det kommer ta alltför lång tid för Region Gävleborg att ensam hantera den väntande vården. Vi klarade inte av att hantera köerna innan pandemin och det är naivt att tro att vi kommer att lyckas i denna extrema situation om inte extra insatser görs.

Som arbetsgivare har vi också ett ansvar mot våra medarbetare, dessa har under 1,5 år arbetat under extraordinära förhållanden och utfört heroiska insatser. Många har pressats till bristningsgränsen under en hård arbetsbelastning utan att veta när denna period ska nå sitt slut. När vi nu gått in i en lugnare fas av pandemin som en effekt av det goda resultatet av vaccineringen är det viktigt att medarbetarna känner att det finns bra förutsättningar att utföra ett gott arbete och ges möjlighet till återhämtning.

Därför kommer den vård som är möjlig att upphandlas. Målet är att hantera den vård som skjutits upp under pandemin och att en gång för alla bli av med köerna till vården.

De långa köerna till sjukvården bidrar till att många går med ännu odiagnostiserade och kanske svåra sjukdomar där behandling inte kan sättas in i tid. Detta innebär ett stort lidande för patienten och ibland även anhöriga. För att förhindra att köer uppstår och för att skapa incitament till att korta befintliga köer behövs ekonomiska morötter för verksamheterna. Därför skapas en regional "kömiljard" i Region Gävleborg, denna tillfaller respektive avdelning efter framgångsrikt arbete med att korta väntetiderna till vården.

Upphandla vården

Möjligheten att i Gävleborg ha tre sjukhus är någonting vi är stolta över och värnar. Vårt län är stort med långa avstånd och de tre sjukhusen behövs för att föra den avancerade vården nära medborgarna. Det möjliggör också för våra medarbetare att arbeta med avancerad sjukvård över hela länet utan att de behöver pendla till någon av våra större städer.

Idag är alla tre sjukhus drivna i regionens regi. Bollnäs sjukhus har tidigare drivits av Aleris vilket var oerhört framgångsrikt, sjukhuset var då ett av landets mest populära. Aleris var en attraktiv arbetsgivare vilket underlättade rekryteringen. Så länge Bollnäs sjukhus drivs i Region Gävleborgs regi ligger ett ständigt nedläggningshot över sjukhuset på grund av ekonomiska underskott. En upphandling av Bollnäs sjukhus genomförs därför snarast.

För att göra mer sjukvård tillgänglig och kostnadseffektiv kommer olika sjukvårdsområden att upphandlas. Finns det områden där en annan aktör kan utföra uppdraget med bättre resultat ska detta ske. Det finns inget egenintresse i att Region Gävleborg bedriver all sjukvård, det viktigaste är att ha patienternas bästa för ögonen och därför säkerställa att den som utför uppdraget bäst också ges möjlighet till det.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

14. Skapa en regional "kömiljard" i syfte att korta köerna till vården.
15. Upphandla vård för att korta vårdköer.
16. Snarast påbörja en upphandling av Bollnäs sjukhus.
17. Upphandla väl avgränsade områden av Region Gävleborgs övriga sjukvårdsverksamhet.

Arbetsmiljö och medarbetare

Medarbetarna är Region Gävleborgs viktigaste resurs och en förutsättning för att regionen ska kunna fortsätta erbjuda vård av hög kvalitet. Idag saknas tyvärr medarbetare inom en rad olika kompetensområden och regionen har utmaningar vad gäller att rekrytera ny och behålla sin personal. Satsningar på medarbetarna kommer att genomföras för att Region Gävleborg ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare där fler vill jobba och fler väljer att stanna. Satsningarna syftar till att öka medarbetarnas inflytande över sin arbetssituation liksom möjligheterna till kompetensutveckling. En viktig aspekt i rekryteringsarbetet är att få fler vårdutbildade att söka sig till Region Gävleborg. Samtidigt ska befintliga medarbetare vara stolta över att jobba hos oss och känna att deras kompetens tas väl tillvara på och att arbetsmiljön är stimulerande.

Ytterligare en aspekt som avgör hur väl medarbetarna trivs på jobbet är lönestrukturen, det avgör också hur väl Region Gävleborg ställer sig konkurrensmässigt som arbetsgivare. Alla medarbetare ska känna att de är högt värderade på arbetet. För att säkerställa att vi har personal året om och dygnets alla timmar ska vi se över sjuksköterskornas lönestruktur och speciellt premiera dem som arbetar obekvämt arbetstid och de som roterar inom andra områden än sitt ordinarie.

Dagens arbetsbelastning i vården är periodvis alltför hög och grundbemanningen för låg vilket skapar problem när vakanser uppstår. Detta påverkar antalet sjukskrivningar negativt och försämrar arbetsmiljön. Grundbemanningen utökas vilket underlättar bemanningen vid obekväma arbetstid och under vårdtunga perioder och ger medarbetarna en mindre stressig arbetsmiljö. Det gynnar både arbetsgivare, medarbetare och främst patienten som får en vård av högre kvalitet.

Det finns ett behov av att förtydliga Region Gävleborgs arbetsgivaransvar för att stärka medarbetarnas roll och korta kontaktvägarna mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Personalutskottet får därför ett förtydligt ansvar gällande övergripande personalfrågor.

Avsaknaden av egna medarbetare medför ett stort behov av hyrpersonal. Det innebär stora kostnader för regionen och resulterar i otrygghet och sämre kontinuitet för patienterna. Även för medarbetarna innebär det en utmaning och ökad arbetsbörda att ständigt arbeta med nya kollegor. Region Gävleborg ska därför minska andelen hyrpersonal.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

18. Genomföra satsningar på arbetsmiljön.
19. Öka grundbemanningen.
20. Se över sjuksköterskornas lönestruktur.
21. Minska andelen hyrpersonal.

Patientsäkerhet och bemötande

Region Gävleborg har utmaningar vad gäller olika kategorier av specialister och har även problem med överbeläggningar som en följd av platsbrist. Detta riskerar patientsäkerheten trots att patientsäkerhetslagen slår fast att hög patientsäkerhet är ett krav och att det är vårdgivarens ansvar att bedriva ett organiserat patientsäkerhetsarbete. En bristande patientsäkerhet ökar risken för vårdrelaterade infektioner vilket orsakar onödigt lidande för patienten.

Vårdrelaterade infektioner är en av aspekterna som hotar patientsäkerheten. I och med coronapandemin har hygienrutinerna prövats och utvecklats, detta har lett till att andelen vårdrelaterade infektioner minskat i Region Gävleborg. Detta arbete ska fortsätta att

utvecklas och förbättras och patienterna ska erbjudas en så patientsäker vårdvinstelse som möjligt. Även inrättandet av vårdsamordnare är att betrakta som ett steg i att utöka patientsäkerheten genom att någon tar ansvar för hela patienten genom hela vårdkedjan. Vidare ska patienter alltid informeras om och erbjudas en fast vårdkontakt inom Region Gävleborg.

Våra medarbetare är vårt viktigaste verktyg i patientsäkerhetsarbetet, det är de som träffar och behandlar patienterna. Det är viktigt med rätt kompetens på rätt plats och stort patientfokus. Genom satsningar på arbetsmiljö och kompetensutveckling ger regionen de bästa förutsättningarna för ett så patientsäkert arbetssätt som möjligt. Satsningarna innebär kompetensutveckling för personalen vad gäller mötet mellan medarbetare, patient och eventuella anhöriga. Det goda och förtroendeingivande bemötandet ska genomsyra hela verksamheten, därför är det viktigt att patienten själv får välja hur den kontaktar vården, om det sker digitalt eller fysiskt.

Genom detta förbättrar Region Gävleborg sitt rykte och patienterna känner sig trygga, väl omhändertagna och lyssnade på. Patienterna får tydlig information som de förstår och tar till sig samtidigt som de känner sig delaktiga i sin vård och respekterade vid mötet med sjukvården.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

22. Kompetensutveckla medarbetarna i bemötande- och patientsäkerhetsfrågor.

Vårdsamordnare och mellanvårdsplatser

Tillgång till en egen vårdsamordnare är någonting som skulle underlätta för patienter med många olika vårdkontakter. Att samordna vården görs redan i många regioner när det gäller bland annat diabetes, KOL, astma, psykisk sjukdom och missbruksproblem.

Vårdsamordnaden tar ansvar för hela patienten och denne slipper bollas runt mellan olika instanser. Det gör det möjligt att boka sig vidare till fler områden inom vården för olika åkommor. Det är både mer patientvänligt och spar också tid och pengar. Denne ska också informera patienterna om olika valmöjligheter i vården.

Det finns idag ingen bra process för färdigbehandlade patienter som skrivs ut från vårdavdelningarna men ännu inte är redo för att återvända till sitt hem eller särskilt boende. I och med att andelen äldre ökar blir vårdbehovet förändrat och vi måste snarast få till fungerande vårdkedjor för hela hälso- och sjukvården. Problematiken kring utslussningen av patienter medför också att vissa får stanna kvar på sjukhuset längre än nödvändigt. Det råder redan vårdplatsbrist och vi behöver ta tillvara varje möjlig vårdplats för att tillhandahålla en hög tillgänglighet. Det är också viktigt att varje enskild patient ska känna att den blir väl omhändertagen efter utskrivandet. För att på ett bra sätt slussa ut färdigbehandlade patienter kommer mellanvårdsplatser att inrättas.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

23. Inrätta vårdsamordnare.

24. Inrätta mellanvårdsplatser.

25. Öka samarbetet mellan primärvård, specialistvård och kommunal vård- och omsorg i syfte att öka tryggheten vid utskrivning från sjukhus.

Primärvården – Den goda och nära vården

Med en tillgänglig och väl utbyggd primärvård som håller hög kvalitet minskar trycket på slutenvården och fler sjukdomar upptäcks i tid vilket också minskar den enskilda patientens lidande. Primärvården finns nära Gävleborgarna och är lika tillgänglig på landsbygden som i stan.

Primärvården i Gävleborg fortsätter att bedrivas i egen regi tillika av privata aktörer vilket är en förutsättning för att skapa verklig valfrihet för patienterna. Patienterna ska ha möjlighet att välja den hälsocentral där denne känner sig trygg. Incitamenten för privata aktörer att etablera sig i Gävleborg ska förbättras då de privata aktörerna är en viktig faktor för att skapa en välutbyggd primärvård med hög kvalitet i Gävleborg. Både privata hälsocentraler och de som är drivna i egen regi har allmänsspecialister och distriktsjuksköterskor på plats under hälsocentralernas öppettider.

Den digitala utvecklingen är någonting som fört primärvården ännu närmare patienterna och som ökar tillgängligheten. Digitala verktyg minskar onödiga resor och är ett bra komplement till den fysiska vården. Det fysiska mötet mellan patient och medarbetare kan dock inte ersättas utan ska alltid finnas som ett alternativ. Patienten ska själv få välja om den vill kontakta primärvården digitalt eller via telefon. Arbetet med att implementera regionens digitala plattform, Min vård Gävleborg, i regionens egna verksamheter fortgår och utvecklas och utvärderas kontinuerligt. Privata aktörer kan välja att ansluta sig till plattformen om de så önskar.

Hänsyn ska tas till att digitalisering på många sätt skapar ett utanförskap och en otillgänglighet för den del av länets invånare som inte är bekväma med den digitala

utvecklingen. Dessa patienter får på inget sätt exkluderas.

För att föra vården ännu närmare patienterna i hela länet kommer specialister verka även ute på länets hälsocentraler. Genom det flyttas vården ut från sjukhusen och närmare länets alla invånare.

För att öka tillgängligheten inom primärvården ytterligare kommer närakuter att inrättas. Detta minskar också trycket på länets akutmottagningar vilket är nödvändigt samtidigt som det tillgodoser länets invånare med att snabbt få hjälp med lättare akuta skador utan att behöva resa långa sträckor. Närakuternas lokalisering kommer att vara på hälsocentralerna för att öka tydligheten för dem som söker vård. Primärvården har redan ansvar över viss akutverksamhet. En utredning kring det primärvårdsakuta uppdraget kommer utföras i syfte att säkra att de olika vårdinstanserna används effektivt och för att skapa tydlighet i patientansvaret.

Ett allt större ansvar har flyttats över till primärvården under tid utan att finansieringen följt med vilket lett till att primärvården idag är underfinansierad. Anslagen till primärvården kommer att höjas kontinuerligt under en tioårsperiod för att komma till rätta med underfinansieringen och på sikt utgöra en större andel av hälso- och sjukvårdens budget.

För att förbättra de ekonomiska förutsättningarna ytterligare och för att få en ekonomi i balans kommer primärvården ges ett större självbestämmande. Bolagiseringen av Folk tandvården har varit framgångsrik och lett till en rad positiva effekter. Genom att ge mer självbestämmande till varje hälsocentral ökar deras handlingsutrymme och frihet både vad gäller ekonomi och styre. Varje hälsocentral har egna unika förutsättningar och möjligheter utifrån sitt patientunderlag och var den är lokaliserad. En mer oberoende primärvård ger också medarbetarna, som kan sin verksamhet bäst, ett större inflytande vad gäller de effektiviseringar som kan behöva göras.

Många olika aktörer har idag ansvar för att göra sjukvårdsbesök i hemmet. En sådan aktör är kommunerna och den kommunala hemsjukvården. Idag fungerar det inte optimalt då samarbetet och samverkan mellan kommunerna och regionen ofta varit bristfälligt. Myndighetsgränserna försvårar arbetet och gränsdragningen gällande ansvar har ibland varit otydlig vilket försämrat kvalitén på vården och lett till att patienter bOLLAS fram och tillbaka mellan olika instanser. Därför kommer en utvärdering av kommunaliseringen av hemsjukvården genomföras i syfte att undersöka om hemsjukvården återigen ska ligga under regionens ansvar.

En ytterligare genomlysning av vilka aktörer som gör hembesök i vården kommer att utföras. Idag är det 6 olika verksamheter som ansvarar för hembesöken, detta riskerar att bli otydligt

vad gäller vem som har vilket ansvar. Det riskerar också att minska effektiviteten i verksamheterna och att patienter faller mellan stolarna. Organisationsstrukturen inom primärvården kommer därför att ses över för att möjliggöra mer självbestämmande. Primärvårdens uppdrag regleras i hälsovalshandboken.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

26. Höja anslagen till primärvården.
27. Se över organisationsstrukturen inom primärvården.
28. Möjliggöra för specialistkompetenser ute i primärvården.
29. Inrätta närakuter inom primärvården.
30. Utvärdera kommunaliseringen av hemsjukvården.
31. Utredda det primärvårdsakuta uppdraget.
32. Säkerställa att det finns allmänläkare fysiskt på plats under hälsocentralernas öppettider.
33. Säkerställa att det finns bra system som gör det lätt för privata aktörer att etablera sig i Gävleborg.
34. Genomlysning av aktörer för hembesök i vården kommer att genomföras.

Psykisk ohälsa

Tidiga insatser genom hjälp och stöd i tid kan förhindra att tillstånd av ångest och nedstämdhet utvecklas till psykisk ohälsa av allvarligare grad. Det förebyggande arbetet prioriteras ofta bort i länets kommuner när ekonomiska besparingar är nödvändiga och psykiatri har länge varit eftersatt inom regionen. Denna olyckliga trend ska brytas genom att psykiatrisk vård blir ett prioriterat område för satsningar inom hälso- och sjukvården. Psykisk ohälsa ökar i alla åldersgrupper och idag beror nästan hälften av alla sjukskrivningar på psykisk ohälsa. Både den enskilde individen och samhället i stort har alltså allt att vinna på att prioritera psykiatri och att fler får rätt vård snabbare.

Akut sjuka patienter ska erbjudas hjälp snabbt och både akuta och kroniskt sjuka patienter ska erbjudas plats inom de olika vårdformerna. Ingen ska nekas plats eller skrivas ut från psykiatri på grund av platsbrist.

Vid suicid ska en haverikommission tillsättas för att se var i vårdkedjan eller offentlig verksamhet förebyggande insatser hade kunnat sättas in för att förhindra handlingen.

Vidare ska även de anhöriga uppmärksammas och erbjudas stöd i den viktiga roll de har, därför kommer anhörigstödet att förstärkas.

Likt övrig sjukvård har barn och unga speciella förutsättningar inom psykiatri. Samarbetet mellan kommunen, skolhälsovården och regionen måste fungera väl för att i ett tidigt stadie fånga upp unga. Det krävs ett mer omfattande förebyggande arbete än vad som sker idag och snabba insatser för dem med akut dåligt mående. Barn- och ungdomspsykiatri har en

oerhört viktig roll att erbjuda barn och unga hjälp vid dåligt mående och ska fortsätta att utvecklas.

Utöver det arbete som sker inom verksamheterna ska regionen verka utåt för att öka förståelsen för psykisk ohälsa. Detta är någonting fler behöver våga prata om så att attityden blir mer accepterande och öppen.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- 35. Inrätta en haverikommission efter suicid.
- 36. Förstärka anhörigstödet.
- 37. Verka för att öka förståelsen för psykisk ohälsa.
- 38. Prioritera satsningar på psykiatriskt vård och omsorg.

Barn- och ungdomsvård

Ett Barnens hus kommer att inrättas i Region Gävleborg för att möta barn och ungas unika behov. Barn och unga har speciella förutsättningar inom sjukvården då de är beroende av de vuxna i sin omgivning och att de kan föra deras talan. Våra medarbetare tillika barnens föräldrar har ett stort ansvar att se till att deras behov tillgodoses och att de får en god vård. I Barnens hus finns specialisterna samlade under samma tak för att tillgodose barn och ungas behov, där finns även en speciell barnakut då barn ofta söker för andra akuta åkommor än vuxna. Här får även föräldrarna hjälp och de bästa förutsättningarna för att hantera sina barns vård. Familjerna får en fast läkarkontakt och har kontakt med samma medarbetare för att skapa trygghet och så bra och långvariga relationer som möjligt.

Barn och unga är vår framtid och ska ges de bästa förutsättningarna. Här har kommunerna i länet en viktig roll för att i skolan tidigt fånga upp barn och unga i riskzon. Det är därför viktigt att samarbetet mellan kommunerna och regionen fungerar bra. Inga barn får falla mellan stolarna eller fastna på grund av

myndighetsgränser.

Samarbetet mellan regionen och kommunerna gällande elevhälsan ska förbättras och ansvarsområdena bli tydligare. Elevhälsan som bemannas med sjukvårdspersonal och med sin närhet till skolan är viktig för att snabbt hjälpa elever som inte mår bra. Genom att resurserna används på rätt sätt finns här stora möjligheter för att ge elever goda förutsättningar att få råd och stöd och kunna utvecklas och växa under skoltiden. Elever som är trygga och mår bra presterar bättre i skolan. För att ge de elever som är i behov av extra stöd bättre förutsättningar återtar Region Gävleborg ansvaret för dyslexiutredningar. Att sluta med dessa var ett misstag då barn idag faller mellan stolarna och inte får den hjälp de har rätt till vilket kan få stora konsekvenser under skolgången och ända upp i vuxen ålder.

Idag växer kraven på unga och många mår allt sämre, främst unga kvinnor upplever en ökad psykisk ohälsa till följd av höga krav från sin omgivning och på sig själv. Den här utvecklingen behöver vända. Alla elever ska ha möjlighet att nå kunskapsmål och ges redskap utifrån sina egna förutsättningar. Skolan måste ha möjlighet att hjälpa och stötta dessa elever. En utredning kring hur Region Gävleborg ska ta över ansvaret för de medicinska och psykosociala delarna av elevhälsan kommer genomföras i samråd med kommunerna.

Barn och ungas rättigheter behöver stärkas genom ett ökat samarbete mellan psykiatri, elevhälsan och skolhälsovården. Det ska också tydliggöras vem som har vilket ansvar. För de barn som idag faller mellan stolarna innebär det alltid en personlig tragedi som kan komma att påverka dem långt fram i livet. För att fånga upp och hjälpa de barn som far illa eller misstänks fara illa hemma kommer Region Gävleborg inrätta ett barnskyddsteam.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

39. Stärka samarbetet mellan kommuner och Region Gävleborg.
40. Inrätta ett Barnens hus.
41. Genomföra en utredning kring Region Gävleborgs övertagande av de medicinska och psykosociala delarna av elevhälsan i samråd med kommunerna.
42. Inrätta barnskyddsteam.
43. Återta ansvaret för dyslexiutredningar.

Screening

Idag kan man via kunskap och teknik upptäcka prostatacancer, som är den vanligaste tumörsjukdomen hos män, i tidigt skede. Tidiga och förebyggande insatser minskar lidandet för individen, är kostnadseffektivt och räddar liv. Allmän prostatascreening för män ska vara lika självklart som mammografin är för kvinnor och införs därför i Region Gävleborg.

Multisjuka äldre

Patientgruppen multisjuka äldre är en ökande patientgrupp som spås öka ytterligare i takt med att befolkningen växer och vi blir allt äldre. Många äldre dras med flera olika åkommor och behöver tät kontakt med vården. Detta faktum ställer stora krav på förnyelse av arbetssätt och samverkan mellan olika vård- och omsorgsgivare, såväl mellan öppenvård och slutenvård, som mellan regionen och kommunerna.

Vård i livets slutskede

Hospice är ett komplement till dagens vårdutbud för vård i livets slutskede där man ser till helheten och sätter patientens behov främst.

Ofta har den sjuke flera sjukdomar med olika symptom och är i behov av en komplex vård dygnets alla timmar. Här erbjuds även stöd till anhöriga under sjukdomens förlopp och efter att patienten gått bort. Hospicevård är en filosofi som erbjuder människor i livets slutskede en så rofylld och ombonad miljö som möjligt. Patientens självbestämmande och inflytande är i fokus liksom ett värdigt och tryggt slut på livet. Hospice är ett val patienten själv gör om den inte vill eller kan tillbringa sin sista tid i hemmet eller på sjukhus. Idag finns inte den möjligheten i Gävleborg, vilket strider

mot ambitionen att erbjuda en jämlik vård också i livets slutskede. Region Gävleborg kommer nu att påbörja samarbetet med länets kommuner och andra aktörer för att inrätta hospice i Gävleborg.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

- 44. Införa allmän prostatascreening för män.
- 45. Inrätta Hospice i Gävleborg.

Hjälpmedel och rehabilitering

Efter att de akuta vårdinsatserna är avslutade är många i behov av rehabilitering och hjälpmedel för att ha möjlighet att återgå till ett fullvärdigt liv. Rehabilitering ska påbörjas direkt på sjukhuset för att patienten så snabbt som möjligt ska erbjudas fortsatt hjälp. Vidare ska patienter i behov av hjälpmedel ha service och tillgång till denna alla dagar i veckan dygnet runt, ingen ska behöva vänta på hjälp eller rehabilitering. Hjälpmedelscentralen kommer därför att utöka sin servicenivå och inrätta jourverksamhet för att tillgodose patientens behov dygnet runt.

Många som drabbats av covid-19 lider långt efter sjukdomen av olika besvär, så kallad postcovid. Då det är ett nytt virus och ett nytt tillstånd bör all expertis inom området samlas för att möjliggöra förkovring så att våra patienter erbjuds de bästa förutsättningarna till rehabilitering. En postcovid-mottagning kommer därför att inrättas.

Enligt nationella riktlinjer för exempelvis psoriasis ska patienten erbjudas klimatvård. Det är även någonting som många reumatiker är hjälpta av. Klimatvård innebär att patienten under en period vistas i ett varmt land med fördelaktigt klimat och där får rehabilitering. Detta införs i Region Gävleborg för att även Gävleborgs invånare ska erbjudas detta.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

46. Säkerställa att rehabilitering påbörjas redan på sjukhuset.
47. Erbjudas klimatvård till exempelvis reumatiker och psoriasispatienter.
48. Inrätta jourverksamhet och utöka servicenivån till dygnet runt-verksamhet för hjälpmedel.
49. Inrätta en postcovid-mottagning.

Uppsökande verksamhet

Med tidiga insatser och genom förebyggande arbete minskar lidandet för individen och samtidigt blir den ekonomiska påfrestningen mindre.

Folkhälsoarbetet är en viktig faktor för att på sikt skapa en befolkning med god hälsa i Gävleborg. Region Gävleborg ska arbeta proaktivt och förebyggande och fånga upp individer tidigt innan ohälsa drabbar dem eller förvärras. Även inom barn- och ungdomsverksamheterna påbörjas ett arbete med uppsökande verksamhet för att nå de individer som är i behov av hjälp eller stöttning. Här har bland annat elevhälsan en viktig roll att tidigt fånga upp barn och ungdomar som visar tecken på dåligt mående.

Digitalisering

Digitala lösningar i vården är någonting som för vården närmare patienten och som underlättar för många av regionens medarbetare. Utvecklandet av E-hälsan fortgår och möjliggör för fler i behov av stöd och hjälp att vara delaktiga. Region Gävleborg ska ligga i framkant vad gäller den digitala utvecklingen och digitaliserade lösningar i vården.

Möjliggörandet att ta del av sin journal på nätet är ett sådant exempel som skapat en trygghet och bidragit till att patienter har större inflytande över sin vård. Fler sådana digitala lösningar ska arbetas fram för att spara tid, minska onödiga resor och öka patientens valfrihet. Tvång bidrar till att minska förtroendet och får aldrig förekomma vad gäller digitala lösningar, det ska ses som ett komplement till den fysiska vården. Patienten ska därför alltid kunna välja om den kontaktar vården fysiskt eller digitalt.

Regionfullmäktige uppdrar till Hälso- och sjukvårdsnämnden att:

50. Utveckla den digitala vården och ta fram fler fram digitala lösningar.

Hållbarhetsnämnden

En välmående befolkning

Det förebyggande arbetet som kan åstadkommas via en god folkhälsa är viktigt för såväl att minska trycket på sjukvården som för invånarnas mående. Den socioekonomiska situationen i Gävleborg har utmaningar vilket också leder till utmaningar inom folkhälsan då dessa är nära förknippade med varandra. Ansvar för sin egen hälsa ligger på den enskilde individen, regionens uppgift är dock att möjliggöra för att höja folkhälsan genom att bland annat verka för att höja utbildningsnivån och få fler att gå från ett utanförskap till ett arbete. Detta då en lägre sysselsättningsgrad också ofta är synonymt med en sämre folkhälsa. En dålig folkhälsa drabbar både samhället och individen i form av personligt lidande, sjukdom och samhällsekonomiska förluster. Regionen kommer att arbeta aktivt och proaktivt genom olika kanaler marknadsföra vikten av och fördelarna med att ta ansvar för sin egen hälsa genom hälsofrämjande insatser och en sund livsstil.

Idrotten har många viktiga funktioner i samhället. Den bidrar inte bara till en bättre folkhälsa och en fysiskt mer välmående befolkning, den skapar också samhällsnytta i form av minskad kriminalitet, högre deltagande i allmänna val samt högre utbildningsnivå. Många finner också en samhörighet och meningsfullhet inom idrottsrörelsen som sysselsätter allt ifrån gammal till ung. Människor i alla åldrar utövar någon form av sport och många engagerar sig ideellt i form av ledare eller liknande. Det är alltså också en arena där man umgås otvunget över generationsgränserna. Idrotten blir således en viktig del i samhället som varje vecka sysselsätter många individer.

Fysisk aktivitet är någonting som behöver öka i samhället, vi rör på oss mindre och mindre och äter allt sämre. Det är mycket oroväckande och leder till att livsstilssjukdomarna ökar. Idrotten bidrar med rörelse och goda och hälsosamma levnadsvanor och bidrar till både fysiskt och psykiskt välmående. Region Gävleborg ska verka för att alla, oavsett bakgrund och ekonomi, har möjlighet att idrotta och röra på sig.

Regionfullmäktige uppdrar till Hållbarhetsnämnden att:

51. Proaktivt marknadsföra hälsofrämjande åtgärder.
52. Tillsammans med Gävleborgs idrottsförbund se över förutsättningarna att som en del av folkhälsoarbetet stärka barn- och ungdomars möjligheter att röra på sig och idrotta i

Gävleborg.

53. Arbeta aktivt för att idrotten når människor i alla åldrar.

54. Genom förebyggande och proaktivt arbete bidra till en god folkhälsa bland befolkningen.

Infrastruktur och kollektivtrafik

En god infrastruktur är en förutsättning för att länet ska utvecklas och hålla god standard.

Gävleborg har stora avstånd och många reser för att komma till utbildning, arbete och fritidsaktiviteter. Resor sker både inom länet och över länets gränser. En snabb, enkel och

smidig kollektivtrafik är därför
nödvändig. För att kunna upprätthålla
denna service och tillgodose
invånarnas behov behöver ekonomin
vara god. Coronapandemin minskade
resandet och det spås ta tid tills
resandet når samma nivå som innan
pandemin. Dessa utmaningar behöver
hanteras. Möjligheten till hur
kombibiljetter till olika

turistattraktioner ska införas ses över för att öka kollektivtrafikens attraktion. För att stärka pålitligheten i tågtrafiken kommer en utredning av nya tåg anpassade efter dagens och morgondagens behov göras. Tåg och bussar ska avgå på avsatt tid för att öka pålitligheten för kollektivtrafiken. Det ska vara enkelt, snabbt och effektivt att åka kollektivt i Gävleborg. För att öka tillgängligheten ska busstidtabeller finnas på samtliga busskurer i Gävleborg.

Samarbetet med privata aktörer för busstrafiken har varit framgångsrikt och ska därför fortsätta för att säkerställa expertis på området. Den nyproducerade bussdepån i Gävle kommer även att på sikt läggas ut på entreprenad. Reklam återinförs på kollektivtrafikens fordon för att öka intäkterna till kollektivtrafiken och indexuppräknings på biljettpriser kommer att genomföras. Detta samtidigt som rabattstrukturen ska genomlysas för att säkerställa att den är skälig. I samband med genomlysningen av Regionstyrelsens administration kommer även Hållbarhetsnämndens administration och projekt att genomlysas. Detta för att säkerställa att det är kostnadseffektivt och för att se om möjlighet till rationalisering finns.

En revidering av länsplanen pågår för att säkerställa att de utmaningar som finns gällande såväl godstrafik som persontrafik hanteras. De olika transportsystemen i Gävleborg måste klara av att möta både dagens och morgondagens behov. Region Gävleborg verkar för att stärka infrastrukturen och säkerställa att det är både snabbt och enkelt att genomföra transporter på väg och järnväg. En god infrastruktur är en förutsättning för såväl den

regionala utvecklingen och näringslivet både vad gäller frakt av gods och arbetspendling. Standardhöjande åtgärder ska alltid prioriteras framför hastighetssänkningar på länets vägar, därför införs nolltolerans mot hastighetssänkningar. En väl utbyggd infrastruktur som skapar förutsättningar för tillförlitlig transporter stödjer regionens konkurrenskraft och bidrar till att fler företag väljer att etablera sig i Gävleborg vilket stärker regionens attraktionskraft. Det finns utmaningar även inom den digitala infrastrukturen i Gävleborg. Region Gävleborg ska fullfölja sitt ansvar att tillsammans med kommunerna och staten tillgodose hela länet med god digital infrastruktur.

För att uppnå miljö- och klimatmålen är det viktigt att fortsätta jobba för att nå målen i Agenda 2030. Här krävs ett samarbete mellan olika instanser för att tillsammans åstadkomma förändring. Regionen tar ansvar på flertalet områden, busstrafiken körs exempelvis på de hållbara drivmedel som också är mest kostnadseffektiva med utgångspunkt att uppnå lägsta möjliga klimatavtryck samt minsta kostnad per körd mil. Det offentliga måste gå före i omställningen till ett fossilfritt samhälle.

Regionfullmäktige uppdrar till Hållbarhetsnämnden att:

55. Återinföra reklam på och i kollektivtrafikens fordon.
56. Genomlysa administrationen.
57. Ta fram förslag på indexuppräknings på biljettpriserna.
58. Genomlysa rabattstrukturen.
59. Påbörja en utredning av nya tåg anpassade för dagens och morgondagens behov.
60. Införa en kombibiljett inom kollektivtrafiken där man kombinerar entré till olika kulturevenemang och resa med X-trafik.
61. Tillhandahålla aktuella busstidtabeller på samtliga busskurser.
62. Införa nolltolerans mot hastighetssänkningar.

Kultur- och kompetensnämnden

Kompetensförsörjning

Större insatser krävs mot den höga arbetslösheten som råder i Region Gävleborg. Både arbetsgivare och arbetstagare kan gynnas av stöttning för att finna varandra på arbetsmarknaden. Även de som är nya i länet kan gynnas av att få en överblick kring arbetsmarknaden för att hitta rätt. En kompetensmatchningstjänst som samarbetar och har tät dialog med arbetsförmedlingen, utbildningsinstanser och länets företag kommer att inrättas.

Folkhögskolorna

Gävleborgs folkhögskolor fyller en viktig funktion i länet och är ett komplement till våra grundskolor, gymnasier och högskolan. De möjliggör för dem som står långt från vidare studier och arbetsmarknad att komma närmare en sysselsättning och att kunna lämna utanförskapet. Det faktum att de är spridda i hela länet och även erbjuder utbildning på distans bidrar till ett stort täckningsområde så att så många som möjligt har tillgång till dem.

Folkhögskolornas samarbete med kommuner, stat, arbetsförmedlingen och näringslivet ska stärkas för att folkhögskolorna ska kunna erbjuda fler utbildningar utifrån arbetsmarknadens behov.

Kultur

Kulturen berikar allas våra liv med nya intryck, idéer och perspektiv. Ett rikt och fritt kulturliv stärker och utvecklar demokratin. Den berikar den enskilde individens liv och skapar intressanta och utvecklande gemensamma diskussioner i möten mellan människor. Samtidigt bidrar den till att göra Gävleborg mer intressant som turistmål vilket stärker regionens attraktionskraft. Ett rikt och varierat kulturutbud med en mångfald av kulturutövare är också positivt för boende i länet och kan vara avgörande för dem som överväger att flytta hit.

Bakom kulturen i länet ligger många ideella timmar och idéburna organisationers hårda arbete som gynnar folkbildningen. Det ideella engagemanget ska värnas och tas till vara. I kulturplanen förtydligas dess uppdrag att bidra till och stärka demokratin.

Kulturen ska vara tillgänglig för alla och speciellt för barn, ekonomiska eller geografiska hinder ska inte få stå i vägen för att barn ska kunna ta del av och uppleva kultur. De regionala kulturverksamheterna ska även ligga i framkant vad gäller att möjliggöra för ett tillgängligt kulturliv för personer med funktionsvariationer.

Då kulturen är i ständig förändring finns det anledning att se över den offentligt finansierade kulturen för att se om nya områden ska tillkomma. Detsamma gäller kulturarvet då det kan finnas gamla områden som är utdaterade där fokus ska riktas om till nya som ska tillkomma. Det är också viktigt att lyfta lokala produkter och hjälpa till att stötta länets företagare som vill utveckla turismen i form av till exempel hotell, matkulturer eller annat som lyfter Gävleborg.

Regionfullmäktige uppdrar till Kultur- och kompetensnämnden att:

- 63. Säkerställa att kulturplanen bidrar till att stärka och utveckla demokratin.
- 64. Vara offensiva i arbetet med att tillgängliggöra länets kulturliv för personer med funktionsvariationer.
- 65. Inrätta en kompetensmatchningstjänst
- 66 .Prioritera att barn får ta del av kulturen.

Regionens övriga verksamhet

Patientnämnd

Enligt lag (1998:1656) om patientnämndsverksamhet ska det finnas en patientnämnd i landsting/region. På nämndens möten behandlas ärenden av principiell natur och dess uppgift är enbart rådgivande och de har inga disciplinära befogenheter. De arbetar under tystnadsplikt och de sekretessregler som gäller för personal inom hälso- och sjukvården. Nämnden hjälper patienter utifrån klagomål som inkommit och vid eventuella konflikter, nämnden ska även bidra till kvalitetsutveckling och rapportera in avvikelser. Region Gävleborg ska verka för att patientnämnden även fortsättningsvis är en viktig instans för att hantera ärenden mellan patienter och regionen.

Folktandvården

Folktandvården AB är ett helägt dotterbolag som fungerar bra i Region Gävleborg. Tillgängligheten har historiskt varit god men har nu försämrats, insatser för att öka tillgängligheten igen kommer att vidtas. Uppdraget omfattar bastandvård men också specialisttandvård och sjukhustandvård. Verksamheten ska även fortsättningsvis bedrivas med vinstmarginal för att säkerställa utvecklingen. Vidare är det av yttersta vikt att bolaget bedrivs konkurrensneutralt. I Gävleborg finns flertalet aktörer som bedriver tandvård. Våra invånare ska lätt kunna välja den aktör som denne känner sig mest bekväm med vad gäller tandvård.

Företagshälsovården

Företagshälsovården är en instans vars uppdrag är att skapa en bra arbetsmiljö och att förebygga ohälsa kopplat till arbetet. Denne bistår med stöd och hjälp inom arbetsorganisation, beteendevetenskap, ergonomi, teknik och medicin. Företagshälsovården ska fortsätta arbeta för att främja en god arbetsmiljö och bedriva utvecklingsarbete.

Gemensam nämnd

Den gemensamma nämnden består av FoU välfärd, Hjälpmedel SAM, RegNet och Helgebiblioteken och bedriver verksamhet tillsammans med länets kommuner. Gemensamma nämnden ansvarar således för forskning och utveckling, produkter inom hjälpmedelsområdet, bredband och bibliotek och biblioteksservice.

Ekonomi

Tabell 2 Resultatutveckling

(mnkr)	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Föruts. 2022	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Verksamhetens nettokostnad	-9 590	-9 993	-10 263	-10 468	-10 602	-10 826	-11 090
Skatteintäkter	6 914	6 980	7 191	7 366	7 428	7 665	7 872
Generella statsbidrag och utjämning	3 006	3 121	3 148	3 181	3 224	3 221	3 313
Resultat före finansnetto	330	108	76	87	50	60	95
Finansnetto intäkter	402	156	984	209	211	215	221
<i>Varav pensionsfond</i>	361			209	209	213	218
Finansnetto kostnader	-275	-64	-66	-87	-105	-135	-157
<i>Varav pensionsavsättning</i>					-79	-100	-130
Resultat efter finansnetto	457	200	994	209	156	140	159

Tabell 3 Ramfördelning

(mnkr)	Utfall 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Ram 2023	Ram 2024
Regionstyrelsen	+169	2 654,7	+897	2 788	2 851	2 904
- <i>varav Hälsoval Gävleborg</i>		1 552,3		1 603,5	1 656	1 699
- <i>varav Extra PV</i>				100	103	106
- <i>varav Åtgärder*2</i>				-40	-50	-60
Hälso- och sjukvårdsnämnden	+81*1	6 501,0	-53	7 107	7 266	7 486
- <i>Varav extra uppräknings*3</i>				392	330	370
Hållbarhetsnämnden	+5*5	544,3	-54	561	578	595
Kultur- och kompetensnämnden	+4	177,1	3	181	185	189
Patientnämnd	+1	5,5	0	5,6	5,7	5,8
Företagshälsovårdsnämnd		0,0	2	0,0		
FoU-Välfärd, Hjälpmedel		3,3	-1	3,4	3,5	3,6
Revisorer		6,2		6,3	6,4	6,5
Planeringsreserv		60,8		-		
TOTAL	+457	9 993,0	994	10 652	10 896	11 200
Övriga åtgärder *4				-50	-70	-110
NETTOKOSTNAD		9 609,0		10 602	10 826	11 090

*1 Extra anslag HSN 241mnkr HN 67mnkr

*2 Besparing RS

-Effektivisering administration

-Färre konsulter

*3 Extra uppräknig

-Satsning psykiatri

-Insats korta vårdköer

-Vårdplatser

-Ökad grundbemanning

*4 Övriga besparingar

- Inhyrd personal minskas

- Effektivisering lokaler och avyttra de som det inte finns behov för

- Övrig administration

- Effektivare inköp/upphandling/avtalstrohet

Investeringar

Regionen fortsätter att investera i våra verksamheter. Investeringsstakten ökar jämfört med tidigare år då Framtidsbygget nu genomförs i den omfattning som planerats och investeringen i våra folkhögskolor färdigställs under perioden.

En mer långsiktig investeringsplan tar fram i och med arbetet med att lokalförsörjningsplanen revideras.

Gävle och Hudiksvalls sjukhus investeringar ingår i framtidsbygget. Bollnäs sjukhus reinvesteringar och utveckling hanteras i kommande lokalförsörjningsplan och arbetas in i kommande investeringsplaner.

	Total Ram	Budget 2021	Prognos 2021	2022	2023	2024
Byggnadsinvesteringar		475	250	584	766	896
-Varav Framtidsbygget		240	147	326		
-Varav övriga investeringar		217	103	258		
Maskiner och inventarier		236	178	283	289	294
Total investeringsram		711	442	867	1055	1190
<i>Folkhögskolor</i>	<i>291</i>		<i>39</i>	<i>100</i>	<i>152</i>	<i>-</i>